



Undervisningsbeskrivelse

Termin	Januar 2021 – Januar 2022
Institution	Herning HF & VUC
Uddannelse	HF2
Fag og niveau	Kultur- og Samfundsfag (Historie B, Religion C, Samfundsfag C)
Lærer(e)	Religion: Anne Mette Maarup Hygum (AMM), Lise Yde (LIY) Historie: Marlene Jørgensen, Tobias Huus, Christian Christensen (CC) Samfundsfag: Terkel Tronier Jakobsen (TT)
Hold	20_2r_KS

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1a	Religion: Jødedom - NØDUNDERVISNING
Titel 1b	Samfundsfag: Ideologier og partier - NØDUNDERVISNING
Titel 1c	Historie: Styreformer
Titel 2	Fællesfagligt: Demokrati og medborgerskab - NØDUNDERVISNING
Titel 3	Fællesfagligt: Velfærdsstaten
Titel 4a	Religion: hinduismen
Titel 4b	Samfundsfag: Social arv og ulighed
Titel 4c	Historie: Ideologiernes Kamp - NØDUNDERVISNING

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 1a	Religion: Jødedom – NØDUNDERVISNING grundet coronavirus
Indhold	<p>'Myte'; 'Ritual', Dorte Thelander Motzfeldt m.fl: Grundbog til Religion C, Systime 2012: 251-256;</p> <p>Ritualer: https://begrebsnoeglentilreligion.systime.dk/?id=159</p> <p>Esben Andreasen m.fl.: Religion og kultur, Systime, 2009: s. 119-123; 123-125; 127-130; 132-136; 136-139; 139-140.</p> <p>http://www.bibelselskabet.dk/ombibelen/indhold/persongalleri/moses</p> <p>1. Mosebog, kap. 12, 1-9: Abrams udvandring til Kana'an</p> <p>1. Mosebog, kap. 17: Omskærelsen</p> <p>2. Mosebog, kap. 3: Herren åbenbarer sig for Moses i den brændende tornebusk</p> <p>2, Mosebog, kap. 20: De ti bud</p> <p>Ultraortodokse jøder forulemper kvinder og børn i Jerusalem, Politiken, 2011.</p> <p>Den jødiske påske handler om erindring, 2018: https://www.religion.dk/interview/den-j%C3%B8diske-p%C3%A5ske-handler-om-erindring</p> <p>Dokumentar; Strictly kosher, 2013: http://hval.dk/mitCFU/mm/player/?copydan=101304211215</p> <p>Dokumentar: Når religion splitter familien, 2012: http://hval.dk/mitCFU/mm/player/?copydan=011210222155</p> <p>Dokumentar: Mig og Jøderiet, Ulrik Gutkin, 2009: http://hval.dk/mitCFU/mm/player/?copydan=030912152135</p> <p>5 Skarpe om jødedommen: https://www.dr.dk/undervisning/religion/5-skarpe</p> <p>Overgangsritualer i jødedommen: https://joediskinfo.dk/artikler/overgangsritualer</p>
Omfang	22 lektioner á 45 minutter Ca. 40 sider
Særlige fokus-punkter	Introduktion: Myte og myteteori

	<p>Kaos og kosmos Hellig og profan Ritual og ritualstruktur – overgangsritualer Indefra- og udefra synsvinkel</p> <p>Jødedom:</p> <p>Jødedommens baggrund og udvikling Skrifter og lære – Torah og Talmud Troens grundbegreber: Skabelse, udvælgelse og pagtstanken Jerusalems betydning Jødiske kulturer i diasporaen, ashkenaziske og sefardiske jøder Zionisme Jødiske retninger i dag: ortodokse, konservative og reformjøder Jødisk praksis og ritualer med særlig fokus på omskærelsen som overgangsritual Kosher - spiseregler</p>
Væsentligste arbejdsformer	Virtuel undervisning (både synkron og asynkron)/ klasseundervisning/gruppe- og pararbejde/ diskussion/skriftligt arbejde/CL-strukturer

Titel 1b	Samfundsfag: Ideologier og partier NØDUNDERVISNING grundet coronavirus
Indhold	<p>Kernestof:</p> <p>Brøndum, Peter og Thor Banke Hansen: <i>Luk Samfundet Op!</i> (3.udg.). København: Columbus, 2017 s. 108-123</p> <p>Supplerende stof:</p> <p>YouTube ”Ideologier: Hvordan karakteriserer man en ideologi?”: https://youtu.be/SzEu7rO7TNo</p> <p>”Figur 1.3 Socialliberalismens fællestræk med socialisme og liberalisme”: https://samfundsfag-c.systeme.dk/?id=c4071&L=0</p> <p>Figur ”Planøkonomi, blandingsøkonomi og markedsøkonomi”: https://glsamf.systeme.dk/?id=p236</p> <p>”Jordens overforbrugsdag”: https://da.wikipedia.org/wiki/Earth_Overshoot_Day</p> <p>Veganerpartiets hjemmeside:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Veganismen: https://vgpt.dk/veganisme_trashed/den-veganske-ideologi/ - Økocentrisme: https://vgpt.dk/politisk-fundament/ - Video 1: https://youtu.be/MxUXOc2ZbVs

	<p>- Video 2: https://www.facebook.com/watch/?v=410032780166414</p> <p>”5 årsager til, at Trump vandt valget”, <i>videnskab.dk</i>, 09-11-2016</p> <p>”Thomas Larsen: Dramatisk oprør i Venstre tvinger Ellemann til kæmpe kursskifte”, <i>Berlingske Tidende</i>, 09-11-2020</p> <p>”Minkbesætningernes placering i Danmark. 2019”: https://www.dst.dk/da/Statistik/bagtal/2020/2020-10-28-fakta-om-minkbranchen-i-Danmark</p> <p>”Valgresultat ved Folketingsvalget i 2019. Kreds: Holstebro.”: https://www.dr.dk/nyheder/politik/resultater/folketingsvalg</p>
Omfang	Ca. 18 sider
Særlige fokuspunkter	<p>Lærerplanens mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • politiske partier i Danmark og politiske ideologier <p>Fokuspunkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De tre grundideologier: Liberalisme, socialisme og konservatisme • Varianter af de tre grundideologier • Grøn ideologi og populisme • Partierne i Folketinget • Fordelings- og værdpolitiske skalaer • Molins-model • Rettigheder og pligter • Komparativ metode
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning</p> <p>Par- og gruppearbejde</p> <p>Informationssøgning</p> <p>Virtuel nødundervisning grundet coronavirus</p>

[Retur til forside](#)

Titel 1c	Historie: Styreformer (Marlene Jørgensen, Tobias Huus)
Indhold	<p>Kernestof</p> <p>Antikkens Grækenland</p> <p>https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=149</p> <p>https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=150</p> <p>https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=151</p> <p>https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=152</p> <p>https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=153</p> <p>Romerriget</p> <p>https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=154</p> <p>https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=155</p> <p>https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=158</p> <p>https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=159</p>

<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=160>
<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=161>
<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=162>
<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=163>

Middelalder

<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=131>
<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=164>
<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=165>
<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=166>
<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=167>
<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=168>
<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=170>

<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=172> (undtagen den blå boks)

<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=173>
<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=176>
<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=180>

Reformation

<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=133>
<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=190>
<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=191>

Renæssance

<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=185>
<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=186>
<https://verdenfoer1914.systeme.dk/index.php?id=170&L=0>

Enevælde

<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=135>
<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=204>
<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=205>
<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=206>

Oplysningstiden

<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=214>
<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=215>
<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=216>
<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=217>

Den amerikanske revolution

<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=136>
<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=218>
<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=219>
<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=220>

Den franske revolution

<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=221>

<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=222>

<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=223>

<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=224>

Napoleonskrigene, nationalstaten og Wienerkongressens Europa

<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=225>

<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=226>

<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=227>

<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=228>

Revolutionsåret 1848 og demokratisering

<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=238> (ikke blå boks om den amerikanske borgerkrig)

<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=239>

<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=241>

Europæisk imperialism

<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=244>

<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=245>

<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=246>

<https://eneuropaeiskverdenshistorie.ibog.gyldendal.dk/?id=249>

Supplerende stof

Uddrag af "Den gamle oligarks" kritik af Athens demokrati, fra: Aksel Damsgaard Madsen, Det athenske Demokrati, 1974, s. 127-129 ^o

Erik Klippings håndfæstning, fra: <http://centerforhistorieformidling.dk/epoker-og-begivenheder-i-danmarkshistorien/erik-klipping-haandfaestning.html>

Galilei: Brev til Kepler, fra:

<https://verdenfoer1914.systeme.dk/index.php?id=170&L=0> Kongeligt

flyveblad (Frederik d. 3. 1660):

<https://danmarkshistorien.systeme.dk/index.php?id=133> Voltaire:

Tolerance i 'Fokus'

<https://hhfvuc.sharepoint.com/sites/historiegruppen/Delte%20dokumenter/0plysningstiden%20kap%202%20fokus%202.pdf>

Rudyard Kipling: Hvid mands byrde, fra:

<https://ibogverdenefter1914.systeme.dk/index.php?id=48>

Uddrag af Historien om Danmark (DR 2017)

Periodiseringer fra forskellige bøger og hjemmesider, fx

Lotte Schou og Susanne Ørnstrøm: Danmark i Verden. Columbus 2011. s. 198-199

Samt <https://danmarkshistorien.dk/historiske-perioder/>

<https://www.biographyonline.net/different-periods-in-history/>

	<p>*Undervisning ved CC</p> <p>Ulrik Grubb, Knud Helles, Bente Thomsen: Overblik – verdenshistorie i korte træk, Gyldendal 2005: s. 25-27; 33-35; 47-48; 102-103; 110-111; 113-115</p>
Omfang	140 sider
Særlige fokus-punkter	<p>Læreplanens mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> -dansk historie og identitet -nedslag i verdens og Europas historie fra antikken til i dag, herunder forskellige typer af årsagssammenhænge og periodiseringsprincipper -natur, teknologi og produktions betydninger for mennesker i historisk og nutidigt perspektiv -styreformers i historisk og nutidigt perspektiv -globalisering og kulturmøder i historisk og nutidigt perspektiv -historiefaglige metoder -historiebrug <p>Særlige fokuspunkter:</p> <p>Aristoteles' styreformsbegreber: Politeria-demokrati, aristokrati-oligarki og monarki-tyranni</p> <p>Dynastiske stater og nationalstater</p> <p>Antikkens Grækenland: Styreformers i Athen og Sparta Romerriget: Styreform under republik, tidlig- og sen kejsertid Europæisk middelalder: - Feudalisme - Forhold mellem gejstlig og verdslig magt, Investiturstrid</p> <p>Renæssance Reformation Stændersamfund Enevælde og oplyst enevælde Merkantilisme Oplysningstiden Borgerlige revolutioner Europæisk imperialisme</p> <p>Periodisering Kildekritik Historiebrug</p>
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning /gruppe- og pararbejde / diskussion og debat / skriftligt arbejde / informationssøgning / virtuelle medier

--	--

Titel 2	Fællesfagligt: Demokrati og medborgerskab – NØDUNDERVISNING grundet coronavirus
Indhold	<p>Religion: Islam</p> <p>Esben Andreasen m.fl.: Religion og kultur, Systime, 2009: s. 173-178; 178-180; 182-184</p> <p>Det islamiske samfundssyn: https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=p223</p> <p>Kan man være muslim i Danmark: https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=p161</p> <p>Dorte Thelander Motzfeldt m.fl: Grundbog til Religion C, Systime 2012: 114-115</p> <p>Sura 5:6 'bordet'</p> <p>Sura 2:183-187 Koen</p> <p>Sura 8,29 + Sura 9,5 (Jihad i Koranen)</p> <p>Bønnens udførelse: Jens Forman: Islam og Muslimerne, Systime 2011: p. 112-113</p> <p>Moské skabt af kvinder for kvinder: https://islam.systime.dk/?id=p192</p> <p>Mogens Mogensen: Hizb-ut-Tahrir afviser demokratiet, www.religion.dk 14.3.2008.</p> <p>BBC-dokumentar om hajj: Faces of Islam – Pilgrimsrejsen til Mekka, BBC, 2001</p> <p>Fem skarpe om islam: http://www.dr.dk/undervisning/religion/5-skarpe</p> <p>Dokumentar: Min bror er islamist, BBC, 2013: Min bror er islamist (2011): https://hval.dk/mitCFU/mm/player/?booking=702619</p> <p>Dokumentar: Min bror er terrorist, BBC, 2014: http://hval.dk/mitCFU/mm/player/?copydan=031409112300 (22.00 -32.00)</p> <p>Sherin Khankan i debat med Fatih Alev, 2015: https://www.youtube.com/watch?v=7mXqO0DORdI</p> <p>Samfundsfag: Kernestof: Brøndum, Peter og Thor Banke Hansen: <i>Luk Samfundet Op!</i> (3.udg.). København: Columbus, 2017 s. 125-173</p>

Malling, Søren mfl.: ”SamfNU C” (læreplan 2017). Systimeibog:
<https://samfnuc.systeme.dk/?id=p254&L=0>: Afsnit 5.1.2 Demokrati rundt om i verden

Supplerende stof:

”Valgforsker: Derfor er der så mange, der ikke stemmer”, alt.dk,

”Valget til Europa-Parlamentet i 2019: Rekordhøj valgdeltagelse blandt unge”, *Europaparlamentet*, 24-09-2019

”Figur 3.1: Valgdeltagelse fordelt på alder i 2014 og 2019 (60 kommuner)”:

https://nyheder.ku.dk/alle_nyheder/2020/01/unge-vaelgere-sikrede-rekordhoej-stemmepercent-ved-2019-ep-valg/

”Konkrete kriterier for demokrati”:
<https://samfnuc.systeme.dk/index.php?id=254>

Borgerforslag.dk: <https://www.borgerforslag.dk/>

<https://da.wikipedia.org/wiki/Borgerforslag>)

”Retspræsident: Politikere skal holde deres mund”, *Politiken*, 06-12-2014

”Minimumsstraffe: Politikere afviser at blande sig i domstolens arbejde”, *Ritzau*, 26-01-2018

”Mandatfordeling i Folketinget 2019”:

<https://www.ft.dk/da/medlemmer/mandatfordelingen>

”Regeringen”:
https://da.wikipedia.org/wiki/Regeringen_Mette_Frederiksen

”Lobbyismen vokser i det skjulte”, *Berlingske*, 26-04-2013

”Danske unge på gaden i stor stil – demonstrationer i over 20 byer for klimaet”, *tv2.dk*, 15. marts 2019,

”Tabel 4.1.2.a: Former for politisk deltagelse”:

<https://samfnub.systeme.dk/index.php?id=233&L=0>

”Tæt på hver anden dansker stoler ikke på Folketinget”, *dr.dk*, 11-05-2019

Historie: Det danske demokrati

Carl-Johan Bryld: Danmark fra oldtid til nutid, Munksgaard, 1997: s. 144-148; 153-155; 158; 169-173; 174-178; 182-184; 193-195; 203-205; 210-211; 212-214;

Grundloven, 1849 (uddrag)

Orla Lehmann: De begavede, de dannede, de formuende, 1860-61

Johanne Meyer: Kvindens politiske valgret og valgbarhed, 1888.

Jens Engberg: Kilder til historien om Danmark: Estrup-styrets begyndelse.

Louis Pio: Målet er fuldt, 1872

	<p>Chr. 10's dagbogsnotat om mødet med Th. Zahle, 1920.</p> <p>Poul Henningsen om kulturstrid og nazismen i Lars Andersen et m.fl.: Fra verdenskrig til velfærd, Gyldendal 2010.</p> <p>Dokumentar: DR: Historien om Danmark, episode 8.</p> <p>1915: demokrati og valgret - den internationale inspiration (danmarkshistorien.dk)</p>
Omfang	<p>Religion: 22 lektioner á 45 minutter, Ca. 55 sider</p> <p>Samfundsfag ca. 79 sider</p> <p>Historie: 61 sider</p>
Særlige fokus-punkter	<p>Religion: Islam</p> <p>Muhammed – Islams grundlæggelse og tidlige historie</p> <p>Islams udbredelse</p> <p>Koranen og Hadith</p> <p>De 5 søjler (herunder pilgrimsfærden som overgangsritual)</p> <p>Sharia (herunder haram og halal)</p> <p>Det islamiske samfundssyn</p> <p>Jan Hjärpes 4 idealtyper: sekularisme, modernisme, traditionalisme, fundamentalisme</p> <p>Hizb ut-Tahrir</p> <p>Islam og demokrati</p> <p>Jihad og terrorisme</p> <p>Sherin Khankan og FEMIMAM</p> <p>Religiøst engagement: minimalisme – maksimalisme</p> <p>Tekstanalyse i religionsfaget</p> <p>Samfundsfag:</p> <p>Lærerplanens mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • politiske deltagelsesmuligheder, rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene • politiske beslutninger i Danmark i en global sammenhæng <p>Særlige fokuspunkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eastons model • Styreformer: Demokrati, autokrati, teokrati • Direkte og repræsentativt demokrati, konkurrence- og deltagelsesdemokrati • Den parlamentariske styringskæde • Magtens tredeling • Vælger- og partityper • Interesseorganisationer og græsrodsbevægelser • Lovgivningsprocessen • Negativ- og positiv parlamentarisme • EU, stat, suverænitet, forordninger, direktiver, danske forbehold • Politisk deltagelse samt rettigheder og pligter • Statsborger, medborger og modborger • Borgerforslag • Tillid

	<ul style="list-style-type: none"> • Ligestilling • Medialisering, klassiske og nye medier, sociale medier, politisk dagsorden, spin • Politisk deltagelse på sociale medier, demokratisk dialog, ekkokammer <p>Historie: Det danske demokrati Grundloven 1849 3-års krigen og 1864 Den store forfatningskamp Parlamentarisme Arbejderbevægelsen Grundloven 1915 og kvinders valgret Påskekrisen Kommunisme i Danmark Neutralitet og Det Munch'ske system De politiske yderfløje: Nazismen og kommunismen som udfordringer for demokratiet</p>
Væsentligste arbejdsformer	Virtuel undervisning (både synkron og asynkron) / klasseundervisning/gruppe- og pararbejde/ diskussion/ synopsis øvelse/ projektarbejdsform/skriftligt arbejde/fremlæggelse/ quizzet

[Retur til forside](#)

Titel 3	Fællesfagligt: Velfærdsstaten
Indhold	<p>Religion: Kernestof: Andreasen, Esben (red.), Religion og Kultur, en grundbog, Systime, 2005-2014 (3. udgave), siderne:</p> <p>Kernestof: Esben Andreasen m.fl.: <i>Religion og kultur</i>, Systime, 2009: s.144-155; 166-170 Mikkelsen/Ludvigsen, <i>Religion i det senmoderne samfund</i>, Systime, 2007, s. 14-23</p> <p>Matthæus 5: <i>Bjergprædikenen</i> Matthæus 7, 12: <i>Den gyldne regel</i> Lukas 10, 25-37: <i>Den barmhjertige samaritaner</i> Matthæus. 22, 37-49: <i>Det dobbelte kærlighedsbud.</i> Apostlenes Gerninger 2, 1-13: <i>Helligånden kommer Pinedag</i></p> <p>Charlotte Knagh Vestergaard: <i>Kristendommens Omsorgshistorie</i>, www.religion.dk, 2007. Vibe Lønstrup: <i>Flere udlændinge lærer dansk med kirkelig hjælp.</i> Kristeligt Dagblad, 2018. Jakob Bo Andersen: <i>Folkekirken udfylder velfærdsstatens huller.</i> Kristeligt Dagblad. 2006. Laura Lindahl: <i>Velfærdsstaten har ødelagt næstekærligheden.</i> www.lauralindahl.dk, 2014. Linea Nielsen: <i>Hvad er religiøs og sekular/verdslig etik?</i>, www.religion.dk, 2009</p> <p>Multimedier:</p>

- DR: Fem skarpe om Jesus.

Supplerende materiale:

- Den lyserøde taxi: <https://www.youtube.com/watch?v=tJWOISbWeQ4>
- Reformationen 1517-2017 – hvad skete der lige der?
- <https://www.youtube.com/watch?v=Y6cdXMBjHPc> Luthers projekt i oversigtstermer fortalt i tegnefilmsform
- Dåben – <https://www.folkekirken.dk/livets-begivenheder/daab/overvejer-du-daab/video-hvad-er-barnedab>

Samfundsfag:

Kernestof:

Brøndum, Peter og Thor Banke Hansen: *Luk Samfundet Op!* (3.udg.). København: Columbus, 2017 s. 174-216, 217-220

Supplerende stof:

Løppenthin, Rasmus: ”I tal: Sådan ser det frivillige Danmark ud”, Altinget, 3. april 2017

Statistikker for diverse økonomiske mål:

- ”BNP og beskæftigelse – fremskrevet med indikator”:
<https://www.dst.dk/da/Statistik/nyt/NytHtml?cid=30082>
- ”BNP og realvækst 1966-2019”:
<https://www.dst.dk/da/Statistik/bagtal/2019/2019-03-29-faktaark-om-dansk-oekonomi>
- ”Årlig inflation i Danmark siden 1900 målt som stigning i stigning i forbrugerprisindekset. Procent.” Figur 13.1. Fra Samfundsstatistik 2017 s. 62
- ”Offentlig bruttogæld (ØMU-gæld) ved udgangen af 2019”. Fra Danmarks Statistik
- ”Danmarks ØMU-gæld og -saldo i pct. af BNP ved indberetningen til EU-kommissionen i oktober 2020”. Fra Danmarks Statistik
- ”Earth Overshoot Day 1969-2018”:
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Earth_Overshoot_Day_1969-2018.jpg

Borre, Jeppe Juul: ”Bragende vækst i dansk økonomi i 2. kvartal – BNP er nu over for krisen”, *Arbejdernes Landsbank*, 16. august 2021

Andersen, Lars: ”Fremtidens vækst skal være grøn og til gavn for alle”, *ae.dk*, 20. juli 2019

”Figur 8.4 Finanspolitikken regulerer efterspørgslen”:
<http://iob.systeme.dk/index.php?id=606>

”Figur 18.8 Lempelig finanspolitik”:
<https://samfundsfag-c.systeme.dk/?id=c3968>

”Figur 18.9 Stram finanspolitik”: <https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=c3972>

”Tabel 9.2.2.a: Fordele og ulemper ved finanspolitikkerne”:

<https://samfnub.systime.dk/?id=p181>

”Finansloven”: <https://www.ft.dk/da/folkestyret/folketinget/finansloven>

Ukendt: ”Dansk økonomi gør comeback - økonom er ”måløs””, *euroinvestor*, 31. aug. 2021

Eller, Emil: ”OVERBLIK: Det vil regeringen med den nye finanslov”, *dr.dk*, 30. AUG 2021

Figur ”Stram pengepolitik og lempelig pengepolitik”:

<https://sites.google.com/site/samfundsfagicklassen/7-oekonomi/5-pengepolitik-og-valutapolitik>

Landsorganisationen i Danmark (LO): ”Mangel på faglærte, men for mange højtuddannede”, *lo.dk*, 19. januar 2015

”Tabel 20.3 Den offentlige sektors udgifter fordelt på opgaver (i faste priser)”. Fra Samfundsstatistik 2019, Columbus s. 99

”Udvikling i antal 0-17-årige og 65+årige fra 2000 til 2040”:

<https://www.kl.dk/nyheder/momentum/2020/2020-15/naeste-aar-vil-der-for-foerste-gang-vaere-flere-aeldre-end-boern-og-unge/>

Juel, Frederik M. Juel: ”Der vil være 75.000 flere over 80 år i 2025 – det koster milliarder”, *Berlingske*, 31. maj 2019

Færch, Emil: ”Sort arbejde koster staten milliarder - hver femte dansker er 'skyldig’”, *tv2.dk*, 6. dec. 2018

Boyce, Russell: ”De allerrigeste gemmer en markant større andel af deres formuer i skattely end gennemsnittet”, *Information*, 29. maj 2018

Synopsisprojekt:

Madsen, Katrine Dragsbæk: ”Må jeg bo hos dig, når jeg bliver gammel? *Information*, 15. februar 2016

Statistikker:

- ”Offentlige udgifter skaleret til 1000 kr. 2017”. Fra Danmarks Statistik: www.statistikbanken.dk/OFF29
- ”Befolkning efter aldersgrupper. 2008-2058”. Fra Danmarks Statistik 2018

Historie:

Lars Andersen et m.fl.: Fokus 3, Fra verdenskrig til velfærd, Gyldendal 2010: s. 48-49; 50-54; 54-57; 58-59; 59-60; 61-62; 73-74

Jakob Knudsen: Det offentlige fattigvæsen præmierer æresløsheden, 1908.

	<p>K. K. Steincke: En demokratisk forsørgelseslovgivning, 1915.</p> <p>Poul Møller: Velfærdsstaten sløver modstandskraften, 1956.</p> <p>Jytte Hilden: Velfærdsydelser kan også produceres af private, 1996.</p> <p>Anders Fogh Rasmussen: Et samfund med tryghed, dynamik og fleksibilitet, 2005.</p> <p>Velfærdskommissionen: Fremtidens velfærd – vores valg, 2005.</p> <p>*Ovenstående kilder er fra: Lars Andersen et m.fl.: Fokus 3, Fra verdenskrig til velfærd, Gyldendal 2010.</p> <p>Den danske velfærdsstat og dens kritikere. Kronik af J. O. Krag, 1956.</p> <p>Thomas Nielsen: Afslutningsreplik på LOs ekstraordinære repræsentantskabsmøde, 1982, www.danmarkshistorien.dk</p> <p>Video om velfærdsstaten: https://www.youtube.com/watch?v=s32s0n1ybX0 - Danskernes Akademi, DR2</p> <p>Video om Kanslergadeforliget: https://www.youtube.com/watch?v=pqnVrcYUBL4 – Danmarks Historie</p> <p>Dokumentar: DR: Højere pensionsalder? 2016 https://hval.dk/mitCFU/mm/player/?copydan=011610062155</p>
Omfang	<p>Religion: 45 sider</p> <p>Samfundsfag: 46 sider</p> <p>Historie: 70 sider</p>
Særlige fokus-punkter	<p>Religion:</p> <p>Jødedommen på Jesu tid</p> <p>Introduktion til kristendommen</p> <p>Kristendommens grundlæggelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jesus og opgøret med loven og de jødiske autoriteter - Næstekærlighed: Det dobbelte kærlighedsbud og Den gyldne regel - Jesu død og genopstandelse: Den nye pagt. Frelse. - Paulus og den tidlige kristendom - Dåb og nadver - Dåben som overgangsritual <p>Reformationen</p> <p>Kirkens rolle før velfærdsstaten</p> <p>Kristendommens omsorgshistorie</p> <p>Debat om hvem 'næsten' er med paralleller til Den barmhjertige samaritaner.</p> <p>Sekularisering (fortryllelse, affortryllelse og genfortryllelse, herunder introduktion til religionskritik samt til religiøs og ikke-religiøs etik)</p> <p>Folkekirkens rolle i dag</p>

Læreplansmål:

- kristendom, navnlig med henblik på dens europæiske og danske fremtrædelsesformer, herunder både nutidige og klassiske tekster
- etiske, herunder religionsetiske, problemstillinger
- religioners samfundsmæssige, politiske og kulturelle betydning i fortid og nutid
- religionsfaglige metoder.

Samfundsfag:

Lærerplanens mål

- Modelforståelse
- Anvende og kombinere viden om sociologi, økonomi og politik til at redegøre for aktuelle samfundsmæssige problemer og løsninger herpå
- Undersøge konkrete prioriteringsproblemer i velfærdsstaten
- Formidle viden om faglige sammenhænge ved anvendelse af faglige begreber
- Formulere samfundsfaglige spørgsmål og opsøge, anvende og kritisk vurdere informationer til at dokumentere enkle faglige sammenhænge
- På et fagligt grundlag argumentere for egne standpunkter, indgå i en faglig dialog og diskutere en faglig problemstilling

Særlige fokuspunkter

- Behovsopfyldelse, Maslows behovspyramide
- Velfærd og velstand
- Stat, marked og civilsamfund
- De økonomiske mål (økonomisk vækst, lav arbejdsløshed, lav inflation, betalingsbalance-ligevægt, bæredygtig økonomi og balance på statsbudgettet)
- Det økonomiske kredsløb
- Konjunktursvingninger
- Økonomiske balancer og styringsmuligheder
- Finanspolitik
- Strukturpolitik og arbejdsmarkedet
- Den danske velfærdsstats historie og opbygning:
- Retsprincip, skønsprincip, forsikringsprincip, universalisme, progressiv skat
- Forskellige velfærdsmodeller (universelle, residuale og korporative)
- Den universelle velfærdsstats udfordringer og løsninger

Historie:

Grundloven 1849 (§89)

Dansk sociallovgivning fra Grundloven til 1900

Forsørgelses- og forsikringsprincip

Mellemkrigstidens økonomiske krise og Kanslergadeforliget

Skøns- og retsprincip

Danmark efter 2. Verdenskrig

Marshall-hjælpen og økonomisk opsving

Velfærdsstatens guldalder

Folkepensionen – den universelle velfærdsstat (velfærdsstatsmodeller)

Ideologiske holdninger til velfærdsstaten

Oliekrisen

Firkloverregeringen – privatisering og udlicitering

	Socialdemokratiet og politisk nyorientering i 1990'erne - workfare Velfærdsstatens udfordringer
Væsentligste arbejdsformer	Virtuel undervisning (både synkron og asynkron)/ klasseundervisning/gruppe- og pararbejde/ diskussion/skriftligt arbejde/CL-strukturer, synopsisøvelse

Titel 4a	Religion: hinduismen
Indhold	<p>Kernestof: Andreasen, Esben (red.), Religion og Kultur, Systime, 2009, s. 39-58</p> <p>Tekster: Fra Allan Poulsen, Hinduismen, Systime, 2012: Tekst 4 Karma, Samsara, Moksha Tekst 10 Om Skabelsen Tekst 17, Shiva Purana</p> <p>Fra Madsen et al., Grundbogen til religion C, 2012-14: Tekst 3, s. 124, Om ofringer Tekst 4 s. 124, Vedaerne, om verdens skabelse Tekst 8 s. 132, Gita Govinda, Bhakti, kærligheden til Gud</p> <p>Fra Ahle et al., Horisont, Gyldendal 2013: Tekst 33, Om Handlingens Vej (fra Bhagavadghita)</p> <p>Supplerende materiale: Fra Religionsportalen, systime: https://religion.systime.dk/?id=c2803 https://religion.systime.dk/?id=c2804 https://religion.systime.dk/?id=c3846 https://religion.systime.dk/?id=c4752</p> <p>Medier: ”5 skarpe om hinduismen” DR2, 2014 ”Anders Agger: Indefra: tamiler”, DR-udsendelse fra 2019</p>
Omfang	Ca. 35 sider
Særlige fokus-punkter	Hinduismen i store træk – historisk udvikling, placering på verdenskortet og i Danmark/Indien Indholdssiden med vægt på gudsforestilling, daglig levevis i eksempler, fokus på hinduismen i Indien og i Danmark, samt udpluk fra resten af verden.

	<ul style="list-style-type: none"> • Hinduismens historie, Veda, Upanishaderne, Mhabaratha og Puranaerne • Hinduismens guder og gudeforestillinger • Hverdagen – Puja og højtider • Helligsteder i hinduismen • Hinduismen i Indien – hindunationalisme og Gandhi • Hinduismen i resten af verden, herunder i Danmark <p>Læreplanens mål, som imødekommes med forløbet</p> <p>-udvalgte sider af yderligere én religion</p> <p>-religioners samfundsmæssige, politiske og kulturelle betydning i fortid og nutid</p> <p>-religionsfaglige metoder.</p>
Væsentligste arbejdsformer	Virtuel undervisning (både synkron og asynkron)/ klasseundervisning/gruppe- og pararbejde/ diskussion/skriftligt arbejde/CL-strukturer

Titel 4b	Samfundsfag: Social arv og ulighed
Indhold	<p>Kernestof:</p> <p>Brøndum, Peter og Thor Banke Hansen: <i>Luk Samfundet Op!</i> (3.udg.). København: Columbus, 2017 s. 93-107</p> <p>Supplerende stof:</p> <p>https://tns-gallup.dk/kompas</p> <p>Dokumentarserien ”Blok på bistand” (2014) - afsnit 2 og afsnit 3. Fra DR1 2014</p> <p>Statistikker:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ”Absolut udvikling i socialklassernes indkomst efter skat Figur 6.13” - ”Forældres socialklasses betydning for børns karakterer Tabel 7.1” - ”Forældres socialklasses betydning for børns uddannelse (som 35-årige) Tabel 7.2” - ”Forældres socialklasses betydning for børns socialklasse (som 35-årige) Tabel 7.3” <p>Alle statistikker kommer fra Samfundsstatistik 2021 s. 45 og s. 47</p> <p>Petersen, Marlene Lund: ”Skolen fastholder negativ social arv”, <i>Berlingske</i>, 27. februar 2008</p> <p>Ravn, Karen: ”Pisa: Danmark er blevet bedre til at bryde den sociale arv i sko-</p>

	len”, <i>folkeskolen.dk</i> , 23. oktober 2018
Omfang	Ca. 25 sider
Særlige fokuspunkter	<p>Lærerplanens mål</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sociale og kulturelle forskelle - Undersøge sammenhænge mellem relevante baggrundsvariable og sociale og kulturelle mønstre - Formulere samfunds-faglige spørgsmål og opsøge, anvende og kritisk vurdere informationer til at dokumentere enkle faglige sammenhænge - Formidle faglige sammenhænge i enkle modeller, tabeller og diagrammer - På et fagligt grundlag argumenterer for egne standpunkter, indgå i en faglig dialog og diskutere en faglig problemstilling <p>Særlige fokuspunkter</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pierre Bourdieus teori om habitus og kapitaler - Levevilkårene i Danmark: indkomst, uddannelse, erhverv og position i samfundet - De fem socialklasser - Social arv og social mobilitet: positiv og negativ social arv, generations- og karrieremobilitet, mønstrebrydning - Sammenhæng mellem social arv og uddannelse, forældre og deres børn - Fattigdom (relativ og absolut) i Danmark, socialt udsatte, social eksklusion og marginalisering - Kvalitativ metode og kvantitativ metode
Væsentligste arbejdsformer	Virtuel undervisning (både synkron og asynkron)/ klasseundervisning/gruppe- og pararbejde/ diskussion/skriftligt arbejde/CL-strukturer

Titel 4c	Historie: Ideologiernes Kamp - NØDUNDERVISNING grundet corona-virus
Indhold	<p>Lars Andersen m.fl.: Fra verdenskrig til velfærd, Gyldendal 2010: s. 9-16; 16-21; 21-23; 25-27; 28-31; 31-32.</p> <p>http://danmarkshistorien.dk/perioder/kold-krig-og-velfaerdsstat-1945-1973/den-kolde-krig-paa-hjemmefronten/</p> <p>Præsident Trumans tale i kongressen, 1947</p> <p>Winston Churchill: Jerntæppet</p>

	<p>Amerikansk kongreshøring om kommunister i Hollywood</p> <p>https://www.dr.dk/nyheder/viden/naturvidenskab/hvad-er-forskellen-paa-brintbomber-og-atombomber</p> <p>Amerikansk film om atombombens virkning fra 1950'erne: https://www.youtube.com/watch?v=wA8z94MXo9M</p> <p>Præsident Eisenhower: Om Dominoteorien, 1953.</p> <p>Berlinmuren: Hvad skete der med Tyskland efter 2. Verdenskrig? faktalink</p> <p>Podcast om Cubakrisen: RÆSON - dansk og international politik: Krisecast 2: Cubakrisen on Apple Podcasts</p> <p>Den tjekkoslovakiske forfatterforenings protestskrivelse, 1968.</p> <p>Dokumentar: Amerikanerne kommer, DR2, 2014. http://hval.dk/mitCFU/mm/player/?copydan=031407300900</p> <p>Dokumentar: Da bomben mistede sin uskyld, DR, 2014. https://hval.dk/mitCFU/mm/player/?copydan=031407240900</p> <p>Samuel Huntington: Civilisationernes sammenstød, 1993.</p>
Omfang	67 sider
Særlige fokus-punkter	<p>2. Verdenskrigs afslutning</p> <p>Bipolaritet</p> <p>Marshall-hjælpen</p> <p>Trumandoktrinen og oprettelsen af NATO</p> <p>Frygten for atombomben</p> <p>Berlinmuren</p> <p>Konflikter under Den Kolde Krig: Korea, Vietnam, Cuba-krisen.</p> <p>Frygten for kommunismen</p> <p>Danmark under Den Kolde Krig</p> <p>Østblokkens sammenbrud</p> <p>Den Kolde Krig i forhold til i dag.</p>
Væsentligste arbejdsformer	Virtuel undervisning (både synkron og asynkron)/ klasseundervisning/gruppe- og pararbejde/ diskussion/skriftligt arbejde/CL-strukturer

--	--